

עשרים ושמונה פלמחניקים

בשארן בין גדרות התייל

עוד לפני הכרזת המדינה, החלה פלישה ערבית בצפון. כוח לבנוני תפס את מיבצר המישטרה של נבי-שושע, ניתק את התנועה למנרה ולרמות-נפתלי, והתכונן לגלוש לעמק החולה ולהתחבר עם כוח סורי. הפלמ"ח יצא לכבוש את המצודה — ונכשל.

זהו סיפורו של אחד הלוחמים, שהשתתפו בהתקפה הראשונה:

שורת עורף מתקדמת. אבנים מיודרות. "הלו, ציפור אחד! אנחנו כבר בדרך! ציפור אחד. עבור!"

ודאי תלול. האנשים מתנשמים ועולים, נופלים ומשיכים. עוברת שעה.

"הלו, ציפור שניים! מתי תגיעו! אנחנו דוחים את שעת-האפס לשעה נוספת." ושוב מתנשמים האנשים, עייפים, מיוזעים ומספיקים.

"הלו, ציפור שניים! מדוע אתם מתעכבים? עוד מעט יאר היום. הלו, ציפור שניים! הודו, אנחנו מוכנים!"

על גלי האתר מקיימים את הקשר בין המחלקות.

צריח המשטרה מופיע על קו הרכס.

"הלו, ציפור אחד! אנו בנקודת היעדר כוח."

מתחילה ההתקפה. מכוונת-ידיה ומקלעים נובחים. זיקוקים ירוקים ממריאים ומאירים את השטח. דמויות כפופות אצות ותופסות עמדות, החבלנים מתקרמים לעבר הבניין. היחידה מעבר רמות-נפתלי מביימת התקפה על הבניין. המצד האחר חותכים החבלנים בשקט את הגדר. גדר אחת נפרצה. המורה מתבהר לאיטו, ואין יותר זמן לפעול בנחת.

בעזרת חומר-נפץ נפרצת הגדר השנייה, והיחידה חותרת מניחים חומר-נפץ ליד הקיר, ביחידתי רועמים מקלעים לעבר המשטרה.

האויב, שגם עתה לא הרגיש בנו, מתחיל להקדיש עמל לני השומת-לב. מתגלים ניצור צות-אש מעבר הוואי, בעורפנו. יורים בנו גם מאחור.

★ ★ ★

ל ורו סבור, שעם פיצוץ הגדר נפרץ גם הקיר, וחודר עם מחלקת הפורצים פנימה. ספי ומוסה עומדים על הסעות וקוראים לו לחזור, אך איחרו את המועד; בקירבתם מתפוצץ ועוד רימון. על הארץ מוטלות גוויות. דודו, פצוע, קורא לחבריו להניח את חומר-הנפץ ולפוצץ את הקיר. אולם השרפרף, שהותקן במיוחד כדי להגביה את החומר מעל ליסוד הבניין, נעלם ואיננו.

"הניחו עלי את החומר", צועק דודו. "לסגת!" הוא צועק, "כל איש יציל את

גופו, ויחזור עם מחלקת הפורצים פנימה. ספי ומוסה עומדים על הסעות וקוראים לו לחזור, אך איחרו את המועד; בקירבתם מתפוצץ ועוד רימון. על הארץ מוטלות גוויות. דודו, פצוע, קורא לחבריו להניח את חומר-הנפץ ולפוצץ את הקיר. אולם השרפרף, שהותקן במיוחד כדי להגביה את החומר מעל ליסוד הבניין, נעלם ואיננו.

"הניחו עלי את החומר", צועק דודו. "לסגת!" הוא צועק, "כל איש יציל את

גופו, ויחזור עם מחלקת הפורצים פנימה. ספי ומוסה עומדים על הסעות וקוראים לו לחזור, אך איחרו את המועד; בקירבתם מתפוצץ ועוד רימון. על הארץ מוטלות גוויות. דודו, פצוע, קורא לחבריו להניח את חומר-הנפץ ולפוצץ את הקיר. אולם השרפרף, שהותקן במיוחד כדי להגביה את החומר מעל ליסוד הבניין, נעלם ואיננו.

"הניחו עלי את החומר", צועק דודו. "לסגת!" הוא צועק, "כל איש יציל את

גופו, ויחזור עם מחלקת הפורצים פנימה. ספי ומוסה עומדים על הסעות וקוראים לו לחזור, אך איחרו את המועד; בקירבתם מתפוצץ ועוד רימון. על הארץ מוטלות גוויות. דודו, פצוע, קורא לחבריו להניח את חומר-הנפץ ולפוצץ את הקיר. אולם השרפרף, שהותקן במיוחד כדי להגביה את החומר מעל ליסוד הבניין, נעלם ואיננו.

"הניחו עלי את החומר", צועק דודו. "לסגת!" הוא צועק, "כל איש יציל את

גופו, ויחזור עם מחלקת הפורצים פנימה. ספי ומוסה עומדים על הסעות וקוראים לו לחזור, אך איחרו את המועד; בקירבתם מתפוצץ ועוד רימון. על הארץ מוטלות גוויות. דודו, פצוע, קורא לחבריו להניח את חומר-הנפץ ולפוצץ את הקיר. אולם השרפרף, שהותקן במיוחד כדי להגביה את החומר מעל ליסוד הבניין, נעלם ואיננו.

"הניחו עלי את החומר", צועק דודו. "לסגת!" הוא צועק, "כל איש יציל את

גופו, ויחזור עם מחלקת הפורצים פנימה. ספי ומוסה עומדים על הסעות וקוראים לו לחזור, אך איחרו את המועד; בקירבתם מתפוצץ ועוד רימון. על הארץ מוטלות גוויות. דודו, פצוע, קורא לחבריו להניח את חומר-הנפץ ולפוצץ את הקיר. אולם השרפרף, שהותקן במיוחד כדי להגביה את החומר מעל ליסוד הבניין, נעלם ואיננו.

"הניחו עלי את החומר", צועק דודו. "לסגת!" הוא צועק, "כל איש יציל את

גופו, ויחזור עם מחלקת הפורצים פנימה. ספי ומוסה עומדים על הסעות וקוראים לו לחזור, אך איחרו את המועד; בקירבתם מתפוצץ ועוד רימון. על הארץ מוטלות גוויות. דודו, פצוע, קורא לחבריו להניח את חומר-הנפץ ולפוצץ את הקיר. אולם השרפרף, שהותקן במיוחד כדי להגביה את החומר מעל ליסוד הבניין, נעלם ואיננו.

"הניחו עלי את החומר", צועק דודו. "לסגת!" הוא צועק, "כל איש יציל את

גופו, ויחזור עם מחלקת הפורצים פנימה. ספי ומוסה עומדים על הסעות וקוראים לו לחזור, אך איחרו את המועד; בקירבתם מתפוצץ ועוד רימון. על הארץ מוטלות גוויות. דודו, פצוע, קורא לחבריו להניח את חומר-הנפץ ולפוצץ את הקיר. אולם השרפרף, שהותקן במיוחד כדי להגביה את החומר מעל ליסוד הבניין, נעלם ואיננו.

"הניחו עלי את החומר", צועק דודו. "לסגת!" הוא צועק, "כל איש יציל את

גופו, ויחזור עם מחלקת הפורצים פנימה. ספי ומוסה עומדים על הסעות וקוראים לו לחזור, אך איחרו את המועד; בקירבתם מתפוצץ ועוד רימון. על הארץ מוטלות גוויות. דודו, פצוע, קורא לחבריו להניח את חומר-הנפץ ולפוצץ את הקיר. אולם השרפרף, שהותקן במיוחד כדי להגביה את החומר מעל ליסוד הבניין, נעלם ואיננו.

כרח וגדר-תיל של תש"ח: לטרון רוית-הדם

את העמדה... אבק וריקושים. "קפוצ". שנינו מדלגים כשאני על רגל אחת, והוא תומך בי. מה יקר החבר ברגע הזה! הוא לא יפקיר אותי! אולם גם הוא יפגע...

"אמנון, קפוצ לעמדה הקרובה, אני אניע איך-שהוא."

"לא תוכל", הוא אומר, "קפוצ! אך הרגל אינה נשמעת לי. אני נופל, קם, מתקדם, קופץ על רגל אחת, נתקל ונופל. תופס מחסה ושוכב."

עשרים ושמונה מחברינו לא חזרו מהקרב. המיבצר נכבש ב-17 במאי — בלי אף נפגע ישראלי.

"לסגת" — מצווה האלוהי, להוציא את האנשים מהאש. תגבורת עולה לתפוס את הפילבוקס שבדרך הנסיגה."

מסלע לסלע. הכדורים שורקים ומתזים רגבים ושברי-אבן. האנשים עוברים דרך הבונקר, בו יושב הקשר. האויב הבחין בדבר וקולע למקום. "היכון לקפיצה... קפוצ..."

"נפצתי... נפצתי... קריאות מכל עבר — להמשיך — לא להיעצר!"

אני מנסה לקום ואיני יכול. אני נשען אל הקיר, אמנון תומך בי. שנינו אחרונים בבונקר, כדורים שוקקים מכל עבר. "היכון לקפיצה... קפוצ... חכה..." צורר מכסה

את פיו. "היכון לקפיצה... קפוצ... חכה..." צורר מכסה את פיו. "היכון לקפיצה... קפוצ... חכה..." צורר מכסה את פיו. "היכון לקפיצה... קפוצ... חכה..." צורר מכסה את פיו.

לפתע באה ההרואה מגבורה: "מפנים את הגרש!"

והחלו חומסים, שודדים, הנהו, אף הוא ביניהם, השייך הנכבד איברהים, זה "הידיד" משכבר, עורו מרכז ראשו כלפי ידידיו מ' אתמול ומייד מתפרץ לאורוה, בוחר לעצמו את הטוב בפרדים, ואת הטובה בריתמות, ואחר — מכל הבא ליד — ומסתלק לו. הן "ידיד" היה — ומדוע לא יטיל מן ה' משובח?

בתרועות-שינאה, ביריקות, נפרדו מאיתנו כל אלה שהיו "שכנינו הטובים". קריאות נגאי כלפי ההגנה ומילת-הזוהה "ידי-אסין" דרפו אחרינו. והנה אנו עצמנו ליד העץ, וממנו — מבט אחרון על רבדים. צהריים יוקדת, שמיים תכולים אך צורבים כפלדה. שמיים יפים להפליא. ולמטה, הקי בוץ העולה בלהבות, שדות התבואה שקצרו מצהיבים, וערימות-ערימות של שיבולים מחכות למאספים.

דמעות ניקות בעיניים. יפה אצלנו. כל-כך יפה!

חמישה מחברינו טמונים באדמה הזאת וישנים בה שנת-עולמים, ואנו הן רצינו לעשותה גן פורה, נושא פירות. על שום מה נפלו חברינו? הלמען הכניעה?

אסור לבכות. להתגבר! הנערה שלידי מזילה דמעה. חברתה אומרת לה: "חללי! אל תראי להם שאת בוכה! הביטי — כמה יפה אצלנו!"

והנה עולה אור הבוקר, בוקר קיץ רגיל בתכלית בהרי חברון. ריכוזי הערבים כבר נראו בעין גלויה. הם הקיפונו בשרשרת הדוקה, וקולותיהם הגיעו כבר למשק צע-קניים, זרים, עוינים. אסור היה להתגרות בהם, כי אנו היינו במצב של הפסקת-האש, של כניעה...

שעות של ציפיה, שעות של מחשבה והרהורים בלא סוף, ללא חקר. הבחורים יילכו בשבי... מה זה שבי אצל הערבים? האין זה ממת המוני? ואנו נלך לירושלים, ניפרד מהם... הפרידה הזו היתה הקשה ביותר. שכב אל שכב נלחמנו. בכל נשאנו יחד, גורל אחד היה צפוי לנו, ועתה ניפרד? זוגות-זוגות סובבנו בחצר. היו אלה הרג' עים האחרונים לפני הפרידה. שני הכלבים שלנו התרוצצו בינינו, כאילו אף הם חשו שרגע הפרידה התקרב. הרגעיים חלפו, למי רות שארכו מאוד. העיניים היו נשואות מדי פעם אל עץ האלה שעל אם הדרך. הנראות על ידו מכוניות הצלב-האדום?

צלב-האדום, בלחית הלגיון הערבי, הועלה אותנו למכוניות. בחורים לחוד מבט פרידה. אף נשיקה — וזהו... המכוניות החלו זזות. ובכתאחת התפרץ המון רב של ערבים מן הכפרים הסמוכים

בכפר-עציון, ושמועות שונות פשטו גם ביחס למשאות-יצחק. למעלה, על הכביש, עמדו הטנקים והת' תחים והמטירו אש, ולנו לא היה במה לצאת נגדם. אך לפנות, כלומר להיכנע, לא רצינו! לא יכולנו! יותר מדי יקר לנו המקום, יותר מדי כוחות, דם ואהבה הש' קענו כרובים שלנו.

היה זה ליל-זוהרות, ומי יכול להעלות על גבי הנייר את ייסוריני, כשנתקבלה הידיעה הסופית "מגבוה", כי האש תופסק, המקום פיונה, הנשים יועברו לירושלים, ויבחוורים בשבי ילכו...

כניעה... שבי... אימה חשיכה...

ראם ראית? פעם נסיגה של צבא? כאין וכאפס הדבר לעומת מה שעבר עלינו. בחדרים המואפלים הועלה אור, ועל גבי ארגונים מלאים מכתבים, רשימות, מח' ברות ותמונות, כרעו חברים, כררו ומיינו את חפציהם. לא רצינו להשאיר להם דבר. בחצר העלינו מורה ושרפנו את כל קרעי הניירות. למראה הלהבות האוחזות בקרעים הרגשתי, כי חלק מחיינו הלך ונשרף כאן. הנה עומד קיבוץ שלם ליד מורה, ורואה כיצד עולה מפעלו באש.